

Aan de stroom

Het Eilandje was gedurende lange tijd de nieuwe Antwerpse haven en heeft zich intussen als meervoudige hotspot ontwikkeld. Met het verschuiven van de havenactiviteit dichterbij de Scheldemonding kwam er heel wat leegstand. Hangars, pomphuizen en huizen van scheepsmagnaten doen nu dienst als trendy restaurants, met inmiddels al bewezen goede reputatie. Door behoud van originele bouw-elementen zijn het vaak interessante ruimtes. Projectontwikkelaars zijn er voortvarend bezig.

Het Museum Aan de Stroom (MAS)

aan het Bonapartedok is een blikvanger middelpunt. Daar vlakbij vertrokken immigranten in de late 19e en vroege 20e eeuw naar Amerika; het Red Star Line Museum doet erop moderne wijze verslag van. Aan het Kattendijkdok verrijst de ene moderne woontoren na de andere, u vindt er de podia van het Ballet van Vlaanderen en van de Filharmonie en in 2015 verscheen aan de kade het pop-upbrouwerijcafé van het Seef- en Bootjes Bier. Het Eilandje is ook de wijk waar de Antwerpse schilder Eugeen Van Mieghem woonde, observeerde en schitterende schetsen van de bevolking maakte.

Het Museum Aan de Stroom, op Het Eilandje

1 Karakteristiek startpunt – Grote Markt en ruien

Kaart: ► C 4, kaart 2, Oriëntatiekaartje: blz. 33

Vervoer: Metro: Groenplaats

Karakteristiek startpunt van een wandeling door het oude centrum is de Grote Markt, een juweeltje van renaissance-architectuur. Het geeft direct de grandeur weer van Antwerpen in haar gouden 16e en 17e eeuw. Ook de gildehuizen zijn een nadere beschouwing waard. Niet zozeer van kunsthistorisch als wel folkloristisch belang is de fontein met het beeld van stadsheld Brabo die de hand van de reus Antigoon in de Schelde werpt. Op weg naar de Schelde ligt de toegang tot het onderaardse Antwerpen. En net om de hoek, tegenover de oude stadsburcht Het Steen, is een museum gewijd aan een bijzondere Antwerpenaar: Eugene Van Mieghem.

De oorsprong van de driehoekige **Grote Markt** **1** voert terug naar de Franse tijd. Maar pas in de bloeiende 16e eeuw werd het plein Grote Markt

genoemd. In het midden staat een bronzen fonteinbeeld van Brabo, gemaakt door Jef Lambeaux in 1887. De reus Antigoon liet alle schepen die Antwerpen binnenvoeren hoge tol betalen. Uiteindelijk verloor de Romein Brabo de Antwerpenaren van dit juk, door de reus te lijf te gaan, zijn hand af te hakken en die in de Schelde te werpen. Dat zou volgens de legende de naam Antwerpen (hand werpen) verklaren – waarschijnlijker is het aangekomen land (aenworp) waarop de eerste nederzetting werd gevestigd. Maar dat had lang niet zo'n indrukwekkend beeld opgeleverd.

Vrouw Justitia en Het Luipaard

De 16e-eeuwse charme van het plein komt van de **gildehuizen** **2**. Veel van de panden aan de Grote Markt zijn oorspronkelijk, zoals nr. 38 van de Oude Waag/Gulden Balans, met vrouw Justitia boven aan de gevel, en nr. 40 van

15 Zicht op de naties – de haven

Kaart: ► Oriëntatiekaartje: blz. 77

Vervoer: Rondvaart, fiets, auto

Een oud Antwerps gezegde luidt: 'Antwerpen dankt de Schelde aan God en al de rest aan de Schelde'. De haven, die zo onlosmakelijk met de stad verbonden is, verdient dan ook een nadere beschouwing.

De tweede haven van Europa, de zevende haven wereldwijd, de grootste haven voor fruit, staal, petrochemie, de grootste sluis ter wereld. Het is een fascinerend schouwspel dat zich continu in de haven voltrekt. Daarbij blijft veel activiteit achter de schermen verborgen; een rondvaart met live-informatie van een gids is heel verhelderend. Alternatieven zijn ritjes per auto of fiets.

Naties en dekens

Oorspronkelijk werd de term 'natie' gebruikt voor een corporatie of gilde. In de Antwerpse haven zijn naties vennootschappen die de opslag, het laden, lossen en het vervoer van goe-

deren tussen de kade en de pakhuizen of magazijnen verzorgen. Daar zijn ook schepen, treinen en vrachtwagens bij betrokken. Een natiebaas, tevens een van de aandeelhouders, stond aan het hoofd van een ploeg havenarbeiders, die hij dagelijks ronselde. Daarboven stonden de bestuurders, de natiedekens. Onder het Napoleontische bewind werden de gilden en naties ontbonden. Van vroeger tijden dateren nog namen als Katoen Natie, Tabak Natie, Chocolate Natie.

Overigens: In de haven van Antwerpen werken ongeveer 65.000 mensen, indirect zijn daar nog zo'n 118.000 werknemers bij betrokken. Ongeveer 45% van de goederen wordt uitgevoerd, 55% betreft aanvoer. Er is een netwerk van 1113 km aan spoorwegen en 400 km voor wegverkeer.

Uitgaan

voor koffie, kleine kaart als voor een cocktail. 's Avonds ontpopt het Hessenhuis zich als partyhole.

Café aan de Schelde – Popi Café: ■ B 5, Plantinkaai 12, vanaf 14 uur, keuken tot 22 uur, vr.-za. regelmatig dj's. Aan de Scheldekaai, en waar een gemengd publiek komt. Koffie, kleine kaart maar

ook (tap)bier en cocktails. Ruime inrichting, 's zomers mooi terras, ontspannen sfeer.

Spaanse sfeer – Que Pasa: ■ C 4, Lange Koepoortstraat 1, di.-vr. vanaf 20, za.-zo. 18 uur. Danscafé met Spaanse sfeer. Het feest gaat meestal tot in de vroege uurtjes door.

De Bourlaschouwburg

